

بیتکلی

جناب آقای حسن زاده - رییس محترم اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران جناب آقای صفایی - رییس محترم اتاق اصناف ایران

باسلام و احترام

بدون تردید، توسعه متوازن در تمامی مناطق کشور و برقراری عدالت در برخورداری همه اقشار جامعه از حداقل امکانات و استانداردهای معیشتی، همواره یکی از مهم‌ترین اهداف دولت‌ها بوده است. افزایش منابع مالی و فراگیری آن در هر منطقه به عنوان پیش نیاز سرمایه‌گذاری، تشکیل سرمایه ثابت، تولید، اشتغال، ایجاد و بسط امکانات آموزشی، بهداشتی و رفاهی، زمینه توسعه اقتصادی و گسترش عدالت اجتماعی را برای آن منطقه و مردم آن فراهم و اهداف حکومت را محقق می‌نماید.

اما در حال حاضر، تمرکز حساب‌های بانکی بسیاری از شرکت‌های بزرگ، صرف نظر از محل اصلی فعالیت، در بانک‌های پایتخت موجب تمرکز بخش عمده‌ای از منابع سپرده‌ای در استان تهران گردیده است. براین اساس، علی‌رغم تأکیدات و پیگیری‌های سال‌های اخیر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی از شبکه بانکی در راستای مصرف و اختصاص حداقل نیمی از منابع تجمیع شده در هر استان به همان استان و با فرض رعایت موضوع از سوی غالب بانک‌ها و برخورد اثربخش بانک مرکزی با معدود بانک‌های مستنکف، بازهم به دلیل تمرکز عمده منابع بانکی در تهران و محدودیت سهم استان‌ها، عملاً رعایت حد مقرر ۵۰ درصدی برای نسبت مصارف به منابع نیز کمک شایانی به تحقق عدالت استانی در برخورداری از منابع مالی و آثار و نتایج مثبت آن، ننموده است.

منشاء سرازیر شدن منابع سپرده‌ای به تهران، از یکسو، ظرفیت بانک‌های مرکز در جذب و نگه داشت مشتریان بزرگ و صاحبان منابع عظیم و ماندگار به واسطه ارائه خدمات و امتیازات ویژه به آن‌ها، برخورداری از امکانات، اختیارات و توان کارشناسی بیشتر نسبت به شهرستان‌ها بوده و از سوی دیگر، منتج از تمرکز دفاتر مرکزی شرکت‌های بزرگ و سکونت مدیران آن‌ها در پایتخت می‌باشد.

مطابق ماده (۵۸۸) قانون تجارت، شخص حقوقی می‌تواند دارای کلیه حقوق و تکالیفی شود که قانون برای اشخاص حقیقی و افراد قائل گردیده است (مگر حقوق و وظایفی که بالطبع فقط انسان ممکن است دارای آن باشد)، لذا شرکت‌های بزرگ غیردولتی در راستای بهره‌مندی از حق مالکیت خصوصی که در قانون اساسی، قانون مدنی و دیگر اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران مورد تأکید و احترام قرار گرفته، می‌توانند در چارچوب اساسنامه، قانون تجارت و در راستای منافع بنگاه به فعالیت پرداخته و در اموری از جمله تعیین محل اقامتگاه، ایجاد دفاتر مرکزی، افتتاح حساب بانکی، تقاضای تسهیلات و... مخیر و دارای استقلال هستند. در این میان، دولت‌ها تنها می‌توانند برای جبران و یا کاهش تبعات

اجتماعی حضور بنگاه‌های بزرگ در یک منطقه از سازوکار وضع و اخذ عوارض و مصرف آن در شهر محل استقرار استفاده کنند.

نظام بانکی نیز موظف است حسب درخواست متقاضی اقدام به افتتاح حساب و اعطای تسهیلات نموده و نمی‌تواند برای مشتریان تکلیفی درخصوص تغییر محل دفتر و یا انتقال حساب بانکی به استان محل فعالیت اصلی شرکت ایجاد نماید. مضافاً اینکه، ارائه امتیازات و خدمات ویژه توسط بانک به مشتریان، نظیر افزایش سقف اختیارات واحدهای استانی بانک‌ها در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات، به منظور انگیزش ایشان در افتتاح و انتقال حساب به استان محل اصلی فعالیت، برای بانک عامل یک انتخاب و به منزله سیاست حرفه‌ای و مقررات داخلی بانک بوده و لذا الزام شبکه بانکی از سوی مقامات بالادستی به این قبیل اقدامات، مغایر با اصول عدل و انصاف و حقوق مکتسبه بانک‌های عامل به عنوان یک بنگاه اقتصادی بوده و به سبب مخاطراتی که از حیث نقض استقلال عمل و پاسخگویی آن‌ها در قبال عملکردشان دارد، مورد تایید نمی‌باشد. البته افزایش سقف اختیارات استان‌ها از مواردی است که به دفعات از سوی بانک مرکزی ج.ا.ا. توصیه و مورد پیگیری وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است.

از آنجاکه علاوه بر وظایف ذاتی، براساس تصریح بند (۹) اصل سوم قانون اساسی، دولت موظف شده است همه امکانات خود را درجهت رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی، به کار گیرد، لذا مقامات استانی به ویژه نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی نیز با هدف رعایت عدالت در توزیع منابع، همواره پیگیر موضوع انتقال حساب‌های بانکی شرکت‌های بزرگ به واحدهای بانکی مستقر در منطقه جغرافیایی فعالیت آن‌ها هستند. که البته مشخصاً با تسهیل شرایط و امکانات کسب و کار فعالیت‌های خصوصی، بهبود ظرفیت‌های اقتصادی و ایجاد و ارتقاء فرصت‌های سرمایه‌گذاری توسط مدیران استان بویژه استانداران، تمایل شرکت‌ها برای گسترش فعالیت اعم از امور بانکی در استان جلب خواهد گردید.

این در حالی است که حسب قوانین ذیربط، تمامی حساب‌های دولتی اعم از ریالی و ارزی دستگاه‌های اجرایی مشمول بایستی از طریق خزانه و نزد بانک مرکزی افتتاح و نگهداری گردد و لذا امکان انتقال حساب شرکت‌های دولتی به استان محل فعالیت میسر نمی‌باشد. در ارتباط با شرکت‌های تحت مدیریت و وابسته به دولت و شرکت‌های وابسته به بانک‌ها و بیمه‌های دولتی که غیردولتی محسوب می‌شوند، اخیراً وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهادی مبنی بر انتقال تمامی حساب‌های بانکی آن‌ها به واحدهای بانکی مستقر در استان یا استان‌های محل اصلی فعالیت، طرح و برای تصویب در هیات محترم وزیران ارائه نموده است.

اما در ارتباط با سایر شرکت‌های خصوصی، نظر به حقوق مکتسبه اشخاص حقوقی خصوصی در قوانین بالادستی، دولت امکان هیچگونه مداخله و ایجاد الزامی در زمینه محل افتتاح و نگهداری حساب‌های بانکی ندارد. لذا امید است آن مقام با بهره‌گیری از جایگاه و ارتباطی که با فعالین بخش خصوصی دارد، نسبت به تبیین رسالت و مسئولیت شرکت‌های بزرگ در قبال مردم مناطقی که ساکن محل استقرار کارخانجات این شرکت‌ها هستند و علی‌رغم تحمل مضرات بهداشتی، زیست

محیطی و ...، از منافع تمرکز و گردش سپرده‌های عظیم و پایدار در جهت توسعه استان محل سکونت خود بی‌بهره مانده‌اند، اقدام لازم مبذول داشته و مدیران این شرکت‌ها را در خصوص اهمیت تمرکز منابع آن‌ها در بانک‌های استان محل اصلی فعالیت آگاه و به انتقال منابع از مرکز، تشویق نماید. مشخصاً در صورت انتقال حساب‌های مورد نظر توسط بخش خصوصی و متعاقب آن، افزایش منابع بانکی استان‌ها، شبکه بانکی نیز از طریق بازنگری در مقررات و ضوابط داخلی و ارتقاء امکانات و اختیارات واحدهای استانی آن‌ها، از این جریان حمایت و به تسهیل و تسریع آن کمک خواهد نمود. علاوه بر آگاهی بخشی و تشویق فعالین بخش خصوصی، خواهشمند است هرگونه راهنمایی، اقدام و راهکار پیشنهادی در خصوص انتقال حساب‌های یادشده که مرتبط با حوزه اختیار و عملکرد وزارت امور اقتصادی و دارایی باشد را، به این معاونت منعکس نمایید.

محمد جواد شریف زاده

رونوشت:

- جناب آقای قریشی، مدیرکل محترم دفتر وزارتی، برای استحضار.
- جناب آقای دکتر نجارزاده، رییس محترم شورای هماهنگی بانک‌های دولتی برای استحضار و اطلاع رسانی به کلیه بانک‌های زیرمجموعه.
- جناب آقای دکتر بلگوری، نایب رییس محترم کانون بانک‌ها و موسسات اعتباری خصوصی برای استحضار و اطلاع رسانی به کلیه بانک‌های زیرمجموعه.
- دفتر امور بانکی و بیمه برای اطلاع. شهبازی ۳۷۳۵۳۰۰ / ۴۰۳۶۲۴۸۰۲۱۳